

Niels Vlasman – is maatschappelijk werker bij De Regenboog Groep Amsterdam.

Ongewenste held

Ongedocumenteerde daklozen hebben weinig juridische mogelijkheden en lijden vaak onder het uitzichtloze bestaan. Desondanks weten velen toch hun steentje aan de samenleving bij te dragen. Zo kreeg meneer X in december 2020 een heldenspeldje namens de burgemeester van Amsterdam. Tijdens de coronapandemie had hij geholpen bij de noodopvang van daklozen en stond als vrijwilliger dag en nacht voor iedereen klaar.

Als maatschappelijk werker ken ik cliënt X al een tijd. Hij heeft een relatie, woont samen en is actief als kunstenaar. Ruim 25 jaar geleden kwam hij als vluchteling naar Nederland. Na een afgewezen asielaanvraag raakte hij dakloos en kwam hij terecht in een neerwaartse spiraal van verslaving en criminaliteit. Hij werd ongewenst verklaard, maar uitzetting bleek onmogelijk.

In 2013 kwam cliënt tot inzicht dat het zo niet verder kon. Hij is op eigen kracht afgekickt en vond steun bij de inloophuizen van de Regenboog Groep in Amsterdam. Hij werd er vrijwilliger, hij kookt enkele dagen per week en verricht veel hand-en-spandiensten. Sinds 2013 kwam hij ook niet meer in aanraking met justitie.

Toch knaagde het dat hij geen normale baan kan aannemen, wegens zijn status. Daarom schakelden we vorig jaar samen met hem een advocaat in. Eerst wilde hij het zware inreisverbod weg hebben, om daarna een verblijfsvergunning op grond van artikel 8 EVRM aan te kunnen vragen.

De ongewenst verklaring werd omgezet naar een kort inreisverbod van 2 jaar. De advocaat betoogde, vooruitlopend op een toekomstige aanvraag, dat het opgebouwde privéleven onder artikel 8 EVRM ook aan een kort inreisverbod in de weg zou staan. De rechter mijmerde hardop 'Wat kan de IND nog voor bezwaar hebben tegen zijn aanwezigheid?'

De rechter mijmerde hardop: 'Wat kan de IND nog voor bezwaar hebben tegen zijn aanwezigheid?'

De IND was echter bang voor precedentwerking en weliswaar had meneer privéleven opgebouwd, maar dat had hij nooit mógen opbouwen, en dat wist hij. Over de heldenspeld zei de IND-medewerker: 'Het is normaal dat iemand zich als vrijwilliger inzet, we hoeven hem niet te belonen omdat hij geen criminaliteit pleegt.' De rechter beperkte zich tot een terughoudende toetsing van de afweging van de IND.

Alles wat X elke dag doet voor de daklozen in Amsterdam! Onze wetten maken het voor migranten steeds moeilijker om hier een waardig leven te leiden. Niet iedereen kan terug naar zijn 'eigen land' – en wat is na ruim 25 jaar nog je 'eigen land'? Deze cliënt is net zo Amsterdams als ik, of eigenlijk meer, want hij woont langer in deze stad dan ik. En hij is wél een held.

In 2022 schrijven mensen die werken in het migratierecht een column over de zaak die hen altijd bij zal blijven.